MINAMOTO NO TAKAKUNI
(1004 – 1077)

ŞAPTE POVESTIRI DIN KONJAKU-MONOGATARI SHŪ[1]

I
Cum soţia unui om a devenit un duh rău şi cum un învăţat în Yin şi în Yang a îndepărtat răul

A fost odată ca niciodată. A fost odată un om pe nume ***, şi omul ăsta şi-a părăsit nevasta cu care trăise ani de zile. Nevasta a fost adânc mâhnită; s-a văitat, s-a necăjit şi până la urmă s-a îmbolnăvit de atâtea gânduri şi, după o suferinţă de câteva luni, a murit de gânduri negre. Cum femeia n-a-vea nici tată, nici mamă, nici pe cineva mai apropiat, după ce-a murit nu s-a găsit nimeni care s-o înfăşoare în giulgiu şi s-o ia de acolo, aşa că a rămas în casă. Părul nu-i căzuse şi-i rămăsese pe cap ca mai înainte. În afară de asta, oasele, care se ţineau bine legate între ele, nu se desfăcuseră. Când vecinii, uitându-se printr-o crăpătură, o văzură, groaza lor depăşi orice margini. Şi apoi, înlăuntrul casei era mereu o licărire albăstrie, împrăştiată pretutin-deni, şi-un zgomot surd de lucruri, aşa încât oamenii din vecinătate, cu-prinşi de groază, o luară la fugă care încotro.

Tot cam pe-atunci, soţul află de treaba asta şi avu senzaţia că murise şi el pe jumătate: "Cum aş putea să scap de primejdia acestui suflet? Dat fiind-că e vorba de cineva care a murit purtându-mi pică, de-o moarte pricinuită de gânduri negre, precis că o să mă ia şi pe mine", îşi spuse el îngrozit; şi a-tunci se duse la un învăţat în Yin şi în Yang[2] pe nume *** căruia îi povesti toată tărăşenia şi-i spuse că e musai să-l scape de primejdie. Învăţatul în Yin şi în Yang îi spuse: "E vorba desigur de-un lucru de care o să-ţi fie foarte greu să scapi. Totuşi, fiindcă îmi vorbeşti aşa, am un plan pe care o să-l în-cerc. Numai că pentru asta va trebui să faci un lucru cum nu se poate mai înspăimântător. Vezi să te ţii tare." După ce vorbi astfel, învăţatul în Yin şi în Yang, la ceasul când apune soarele, îl luă cu sine pe omul cel însurat şi-l du-se la casa unde se afla moarta.

Omul, numai la auzul celor povestite ici şi colo, se înfricoşase că i se fă-cuse părul în cap măciucă, dar când a mai trebuit să şi meargă în casa

---

[1] *Konjaku-monogatari shū* e o culegere voluminoasă de povestiri, de aspiraţie mai ales budistă, cuprinzând şi numeroase alte poveşti cu subiecte diferite. Prin tradiţie îi era atribuită unui nobil, consilierul de stat Minamoto No Takakuni, dar se pare că n-a fost terminată înainte de 1125, aproximativ, adică cincizeci de ani după moartea lui Takakuni.

[2] "Învăţaţii în Yin şi în Yang" erau geomanţi, astrologi şi ghicitori totodată. Ei ţineau de un "Birou" specializat de la Curtea imperială. După cum îi arată şi numele, ana lor se baza pe principiile doctrinei chineze a lui Yin şi Yang.

ace-ea, l-a apucat o groază de mai că nu putea s-o îndure! Totuşi, dându-se cu totul pe mâna învăţatului în Yin şi în Yang, se duse.

Pe când se uitau, văzură că într-adevăr moarta zăcea acolo, că părul în-că nu-i căzuse, iar oasele i se ţineau bine. Învăţatul în Yin şi în Yang îl puse pe soţ să se suie pe moartă cum te sui pe-un cal. Apoi îi porunci să tragă în-dărăt de părul moartei. Şi-l învăţă aşa: "Bagă bine-bine de seamă să nu-i dai drumul!" Apoi rosti ceva deasupra moartei şi îndeplini cuvenitele gesturi de prevedere. "Până la întoarcerea mea, aşa să rămâi. O să se întâmple bineîn-ţeles un lucru înfricoşător. Vezi să te ţii tare." După ce-l învăţă astfel, învăţa-tul în Yin şi în Yang ieşi şi dus a fost. Omul, nemaiavând încotro şi nemaifi-ind în starea unui om viu, rămase călare pe moartă ţinând-o bine de păr.

Şi uite-aşa se făcu noapte. La ceasul când trebuie să fi bătut miezul nopţii, moarta, spunând: "Vai, ce greu e!", se ridică în picioare şi o luă la fu-gă spunând: "Mă duc după nemernicul ăla!" Aşa grăi şi ieşi în fugă. Şi se du-se departe, că el nici nu-şi dădu seama unde. Dar fiindcă, aşa cum îi spuse-se învăţatul în Yin şi în Yang, n-o slăbea din strânsoare, iată că moarta se întoarse. Veni iar în casa de unde plecase şi se culcă la fel ca mai înainte. Iar pe bărbat, de groază, îl trecuseră toate sudorile, şi asta încă-i puţin spus. Nu-şi mai dădea seama de nimic, dar rămase călare pe spatele ei, neclintit, fără să lase părul din mână; şi atunci cântară cocoşii, iar moarta nu mai fă-cu nici cel mai mic zgomot.

În acest timp se făcu ziuă şi se întoarse şi învăţatul în Yin şi în Yang; el spuse: "Fără îndoială că în noaptea asta s-a petrecut un lucru înfricoşător. N-ai dat drumul părului, aşa-i?" întrebă el; la care omul răspunse că nu. Atunci învăţatul în Yin şi în Yang rosti din nou ceva deasupra moartei şi făcu cuvenitele gesturi de prevedere; apoi spuse: "Şi acum, hai să mergem!" şi, lu-ându-l cu sine pe bărbat, se întoarse acasă.

Învăţatul în Yin şi în Yang spuse: "De acum încolo, nu mai ai de ce să-ţi fie frică. E bine aşa, că nu mi-era uşor să mă dau în lături de la ceea ce-mi ceruseşi!" Omul, plângând în hohote, se închină cu recunoştinţă la învăţatul în Yin şi în Yang. După care nu i se mai întâmplă nimic şi trăi până la a-dânci bătrâneţi.

Povestea asta trebuie că s-a întâmplat de curând. Trăieşte şi azi nepotul celui despre care a fost vorba. Şi trăieşte şi nepotul învăţatului în Yin şi în Yang, care e astăzi în slujba a ceea ce se numeşte Marea Gardă. Şi cum am auzit-o aşa v-am spus-o.

II

Cum cineva venea să fure opaiţele de pe terasa Palatului Bunăvoinţei şi al Vieţii Îndelungate

A fost odată ca niciodată. Pe vremea Slăvitei Domnii a lui Engi[3], în fiecare noapte către miezul nopţii cineva[4] venea să fure opaiţele de pe terasa Palatului Bunăvoinţei şi al Vieţii Îndelungate, ducându-se apoi spre Palatul

[3] *Engi* e numele unei epoci din timpul domniei împăratului Daigo, la începutul secolului al X-lea.

[4] Cu acest termen erau denumite duhurile nedesluşite şi înfricoşătoare.

de la Miazăzi.

Împăratul, socotind asta prea din cale-afară, spuse: "Cum să facem să-l dăm în vileag?", şi atunci un om pe nume Minamoto no Kintada, cenzor, din-tre cei din Sala de Sus, adresându-se maiestăţii-sale, spuse: "Să-l prind pe cel care fură opaiţele n-aş putea dar de-o faptă mai mică mă simt în stare şi-o să-l fac să se arate". La auzul acestor cuvinte, împăratul se bucură foar-te tare: "Fă-l negreşit să se dea în vileag", porunci el. Aşa că, la căderea nop-ţii – în vremea ploilor neîntrerupte din cea de-a treia lună, chiar locurile ce-le mai luminoase sunt mult mai întunecate: mai e nevoie să spunem că în-tr-un colţ ascuns al Palatului de la Miazăzi era pe-atunci nespus de întune-ric? – cenzorul Kintada urcă tiptil pe Puntea cea Mare şi, sprijinindu-se de una din uşile laterale, care era deschisă, în partea de nord a Palatului de la Miazăzi, fără să facă nici un zgomot, rămase acolo cu ochii în patru. Şi iată că în clipa când trebuie să fi bătut ora Boului[5], se auzi zgomotul paşilor cui-va. "Ăsta e, desigur!" îşi spuse omul, şi în clipa aceea cineva fură opaiţele. Deşi după zgomotul paşilor era cineva voinic, nu se vedea totuşi nimic. Doar opaiţele care se înălţau prin aer, plutind spre poarta Palatului de la Miazăzi: cenzorul o luă la fugă şi, când ajunse la poarta Palatului de la Miazăzi, ridică un picior şi izbi cu putere; piciorul i se atinse de ceva şi simţi o durere. Văr-sând opaiţele, cineva o luă la goană către miazăzi. Cenzorul se întoarse şi, după ce aprinse un foc în Sala de Sus, îşi privi piciorul; când colo unghia de la degetul cel mare al piciorului era zdrelită şi plină de sânge.

Când se făcu ziuă, se duse să vadă locul unde lovise cu piciorul; şi iată că peste tot era numai sânge roşu-închis care şiroia spre magazia tencuită din Palatul de la Miazăzi. Deschise magazia şi se uită înăuntru; şi iată că peste tot era răspândit numai sânge, nimic altceva.

Iar împăratul îl privi cu multă admiraţie pe cenzorul Kintada. Deşi nu era dintr-o familie de războinici, datorită spiritului său înţelept şi chibzuit, cenzorul era un om căruia nu-i era frică de nimic. De aceea nu s-a temut nici măcar de cineva ca acela şi a stat la pândă şi a lovit cu piciorul! Un altul în locul lui, chiar dacă ar fi primit Înaltul Ordin, ar fi rămas oare singur, pe un asemenea întuneric, într-o ascunzătoare a Palatului de la Miazăzi?

După aceea furtul opaiţelor a încetat şi nu s-a mai întâmplat de atunci încolo niciodată. Şi cum am auzit-o aşa v-am spus-o...

III
Cum un anume ***, Okimi no Taifu, s-a întâlnit în tinereţea lui cu o nălucă

A fost odată ca niciodată. A fost odată un om pe nume *** *okimi no taifu*[6]. În tinereţe avusese relaţii cu o slujnică de nobili şi se întâlnea cu ea din când în când. Şi o dată, când nu fusese de mult s-o vadă, ducându-se la femeia care le mijlocea întâlnirile, îi spuse: "Aş vrea să mă întâlnesc cu

[5] Între unu şi trei noaptea

[6] *Okimi no taifu* era înaltul funcţionar însărcinat cu starea civilă a Casei imperiale.

ea în noaptea asta"; la care femeia îi răspunse: "Nu mi-e deloc greu s-o chem, cât priveşte însă locuinţa mea, în noaptea asta mi-au venit nişte vechi cunoştin-ţe din provincie şi au tras la mine, aşa că îmi pare rău, dar n-am nici un loc unde să vă pot culca". Întrebându-se dacă nu cumva minte, el se apropie şi privi; dar, într-adevăr, se aflau acolo mulţi cai şi servitori şi, cum era o casă ca vai de ea, se gândi că, pe bună dreptate, nu exista nici un loc unde să stea fără să fie văzuţi. Atunci femeia stătu câteva clipe să chibzuiască; apoi ea spuse: "Mai există un mijloc. – Care? întrebă el. – Se află mai la apus de aici un templu unde nu e nimeni. Pentru o singură noapte vă puteţi duce a-colo." Spuse asta şi, fiindcă nu stătea departe, plecă în mare grabă.

N-avu mult de aşteptat; femeia se întoarse aducând cu ea fata. "Haideţi cu mine, vă rog", spuse ea. Plecară împreună şi după ce merseră ceva mai mult de un *cho*[7] [2] spre apus, dădură peste un templu. Femeia deschise uşa, despături o rogojină pe care o adusese de acasă, o întinse celor doi şi, după ce le spuse: "Mă întorc mâine în zori", plecă înapoi acasă.

Atunci *okimi no taifu* se întinse pe rogojină cu fata; vorbiră fel de fel etc, dar, fiindcă erau singuri, neavând nici măcar un servitor care să-i fi însoţit şi fiindcă erau într-un templu vechi unde nu se afla nimeni, se simţeau oare-cum stânjeniţi; şi atunci, când era pesemne aproape de miezul nopţii, din spatele templului ţâşni o lumină strălucitoare. "Aşadar mai e cineva aici!" gândiră ei. În aceeaşi clipă apăru o fetiţă cu o lumânare aprinsă, pe care-o aşeză undeva – parcă în faţa unui chip al lui Buddha. "Ce întâmplare îngro-zitoare!" gândi cu neplăcere *okimi no taifu,* când, din fundul templului, se ivi de astă dată o femeie. În timp ce-o privea cu un simţământ ciudat, simţi că-l cuprinde spaima. "Ce mai era şi asta?" Cu astfel de gânduri ciudate în min-te, se ridică şi se uită într-acolo: femeia, aflată la oarecare depărtare, se opri-se în loc, privindu-i pieziş. Trecu o clipă, apoi ea spuse: "Cine s-a încumetat să intre în locul acesta? E nemaipomenit! Eu sunt stăpâna acestor locuri. Cum aţi ajuns aici, fără măcar să-mi fi spus? Niciodată, din timpuri stră-vechi, nu s-a întâmplat ca cineva să-şi petreacă noaptea în acest loc." Şi când spunea toate acestea, înfăţişarea ei părea nespus de înfricoşătoare.

Okimi no taifu spuse: "Habar n-aveam că în locurile astea trăieşte cine-va. Am venit aici doar pentru că mi s-a spus: «Dacă e vorba doar de-o noap-te, vă puteţi duce acolo». Mă simt cât se poate de prost." Femeia răspunse: "Plecaţi cât se poate de repede! Dacă nu, va fi vai şi amar de voi." Atunci *oki-mi no taifu* o ridică pe fata care era cu el şi se pregăti să iasă; dar fata era lac de sudoare şi nu se putea ţine pe picioare, aşa că a trebuit s-o târască. Chiar sprijinindu-se de umerii băiatului, tot nu putea să umble, aşa că acesta îşi luă inima în dinţi şi o însoţi până la poarta casei unde slujea. Bătu în poar-tă, o duse înăuntru şi se întoarse la el acasă.

Când îşi aminti de cele întâmplate, i se făcu părul în cap măciucă şi se simţi rău. Aşa că a doua zi rămase în pat tot timpul. Spre seară, neliniştit în privinţa fetei care nu putuse să umble în noaptea dinainte, se duse din nou la femeia care le mijlocea întâlnirile şi o întrebă ce ştie de fată; atunci femeia îi spuse: "Fata asta, după ce s-a întors, nu-şi mai dădea seama de

---

[7] Măsură de lungime puţin mai mare de o sută de metri

nimic, de parcă era moartă. Zadarnic au întrebat-o tot felul de oameni ce se întâmpla-se, n-a fost în stare să spună nici un cuvinţel. Atunci stăpânul ei, uimit, a făcut mare tărăboi, şi, fiindcă n-avea nici o cunoştinţă la care s-o poată tri-mite, i-a construit pentru un timp o casă în care a fost transportată[8]. Şi la puţin timp, a murit acolo". Auzind-o pe femeie vorbind în felul acesta, *okimi no taifu* a fost cuprins de groază şi a spus: "Adevărul e că noaptea trecută s-a petrecut uite-aşa şi-aşa. Nemernică fiinţă ce eşti, care pui oamenii să se culce în locuri unde sălăşluiesc năluci!" La care femeia răspunse că habar n-avea că în locurile acestea se întâmplă astfel de lucruri; dar, cum nu mai aveau ce face, lăsară lucrurile cum erau.

Se poate ca povestea să fi ajuns până la noi după ce a spus-o *okimi no taifu* cuiva la bătrâneţe. Cât priveşte templul, am auzit că s-ar afla pe la răs-crucea Shichijo-Omiya. Dar precis nu pot să spun.

Aşa că niciodată noaptea nu trebuie să te culci în temple vechi sau în alte asemenea locuri pe unde nu se află nici ţipenie de om. Şi cum am auzi-t-o aşa v-am spus-o.

IV
Cum un om din răsărit a venit să-şi petreacă noaptea la palatul Kawara şi cum nevasta lui a fost răpită de Diavol, care i-a supt viaţa

A fost odată ca niciodată. A fost odată un om care veni din regiunea de răsărit în Capitală, cu scopul să ceară şi să cumpere un rang la Curte. Cum nevastă-sa spuse că ar vrea cu acest prilej să vadă Capitala, veni şi ea cu el. Şi atunci se întâmplă că dintr-o greşeală să n-aibă unde să stea şi se pome-niră că n-au unde să-şi petreacă noaptea. Dar la palatul Kawara[9] nu era ni-meni. Aşa se făcu că izbutiră să vorbească cu cel care se îngrijea de pază şi închiriară o locuinţă pentru noapte; după ce le-au închiriat-o, într-o parte ie-şită mai în afară a laturii ascunse a clădirii[10], desfăşurară de jur împrejur perdele ş.a.; şi acolo se aşezară stăpânii. Slugile fură găzduite într-un loc af-lat chiar la nivelul solului, unde li se pregăti de mâncare ş.c.l., şi caii fură le-gaţi. După câteva zile petrecute astfel, pe înserat, iată că deodată cineva îm-pinse dinlăuntru o uşă care se găsea la peretele din spate al camerei unde locuiau ei: "Fără îndoială că e cineva înăuntru care vrea să deschidă uşa", îşi spuseră ei; când, iată că o fiinţă nemaivăzută îşi aruncă pe neaşteptate un braţ, o răpi pe nevasta care locuia acolo şi o târî dincolo de uşă. Bărbatul, uimit peste măsură şi foarte tulburat de această întâmplare, vru s-o ţină, dar cât ai clipi din ochi fusese târâtă înăuntru; se năpusti şi trase de uşă în-cercând s-o deschidă, dar cât ai clipi din ochi uşa

---

[8] Moartea fiind un motiv foarte grav de murdărie din punct de vedere religios, nici nu putea fi vorba ca fata să fie lăsată să moară chiar în casa stăpânului său.

[9] Numele unui palat din Kyoto, celebru prin măreţia lui pe vremea când a fost construit, dar care a căpătat în cele din urmă reputaţia unui loc nefast, din cauza sufletului stăpânului care n-a încetat chipurile să-şi facă apariţia.

[10] În partea de nord, faţada principală fiind orientată spre miazăzi.

fusese închisă şi nu se mai putea deschide. Atunci trase de zăbrelele de lemn şi de uşile glisante de pe lături, dar cum să se deschidă dacă toate erau încuiate pe dinăuntru? În-grozit, bărbatul alerga dintr-o parte în alta, trăgea în toate direcţiile şi nimic nu se deschidea. În cele din urmă, alergă până la casa de alături: "Uite ce ni s-a întâmplat... Ajutaţi-ne!" spuse el; veniră câţiva oameni, dar degeaba se învârtiră şi se tot învârtiră, uitându-se în toate părţile, nu era nici un locşor pe unde să intre. În timpul acesta se făcuse noapte, peste tot era beznă. Cu-prinşi de frică, se înarmară cu o secure şi-şi croiră drum spărgând uşa. Fă-cură lumină, înaintară, şi, tot căutând, dădură peste nevastă – dar oare ce se întâmplase? – care, fără nici cea mai mică rană, zăcea acolo moartă, co-coţată într-o prăjină.

"Nu încape îndoială că un demon i-a supt viaţa", şi toţi fură de aceeaşi părere, dar, cum nu mai era nimic de făcut, lucrurile rămaseră cum erau. Murindu-i nevasta, omul, cuprins de spaimă, îşi luă câmpii şi se duse unde văzu cu ochii.

Se întâmplă aşadar asemenea lucruri ciudate! Aşa că niciodată nu trebuie să-ţi petreci noaptea prin locuri părăsite, unde nu ştii ce ţi se poate în-tâmpla. Şi cum am auzit-o aşa v-am spus-o.

V
Cum mama unor vânători devenind un diavol, s-a gândit să-şi mânânce copiii

A fost odată ca niciodată. În districtul *** din provincia *** au fost odată doi fraţi care se îndeletniceau cu vânatul cerbilor şi mistreţilor. Cum trebu-iau să meargă la munte ca să prindă cerbul, mergeau la munte cei doi fraţi împreună. Vânau stând la pândă. Adică legau de un arbore înalt un trunchi de arbore pus de-a curmezişul, şi se aşezau acolo; apoi, când venea cerbul, aşteptau să ajungă dedesubt ca să-l prindă. Aşa, într-o zi, fraţii stăteau, u-nul în faţa celuilalt, pe nişte cepaci, la o depărtare de patru-cinci *tan*[11]. Era la vremea nopţii, în a treia decadă a celei de-a noua luni, aşa că era întune-ric beznă şi nu se vedea nimic.

Tot stând la pândă, cu nădejdea că vor auzi un cerb venind spre ei, se făcuse încet-încet noapte şi, cu toate acestea, nu venise nici un cerb. Dar ia-tă că la înălţimea copacului unde se afla fratele mai mare apăru mâna unei fiinţe care, apucându-l de conci, îl trase în sus. Atunci, fratele mai mare, cu-prins de groază, pipăi mâna care îl apucase de conci şi văzu că era o mână de om, uscată şi descărnată. "E desigur un diavol, care, vrând să mă mă-nânce, m-a înşfăcat şi mă trage în sus!" îşi spuse el, şi gândind: "Am să-i duc de veste fratelui mai mic care e în faţa mea", îl strigă pe nume; la care celălalt îi răspunse. Fratele mai mare spuse: "Dacă ar exista acum o fiinţă care, apucându-mă de conci, m-ar trage în sus, ce-ai face?" Fratele mai mic spuse: "Dacă s-ar întâmpla aşa, aş trage în direcţia în care mi-aş închipui că eşti". Fratele cel mare mai spuse: "E într-adevăr o fiinţă care m-a apucat de conci şi mă trage în sus". Şi atunci cel mic: "Dacă aşa stau lucrurile, o să trag luându-mă după sunetul vocii tale. – Ei bine trage!" spuse cel mare; supunându-se, cel mic trase cu o săgeată despicată la

[11] Măsură de lungime ceva mai mare de zece metri

vârf ca o furcă. A-tunci, tocmai când se gândea că a nimerit deasupra capului fratelui mai ma-re, simţi răspunsul săgeţii. "Nu încape îndoială că şi-a atins ţinta", spuse el; apoi, fratele cel mare pipăi cu mâna deasupra conciului. Mâna care-l înşfă-case atârna, tăiată de săgeată chiar deasupra încheieturii. O luă şi-i spuse fratelui său: "Uite, mâna care mă înşfăcase a fost tăiată de săgeata ta; e la mine. Şi acum destul pentru noaptea asta, să mergem!" Cel mic spuse: "Ai dreptate!" şi amândoi se dădură jos din copaci şi se întoarseră împreună a-casă. Când ajunseră, era trecut de miezul nopţii.

Într-o cameră alături stătea bătrâna lor mamă, căreia îi venea greu să stea, fie în picioare, fie aşezată. Aşa încât cei doi fii despărţiseră odaia ei de restul casei printr-un perete. La sosirea fiilor de pe munte, iată că mama în-cepu să geamă într-un chip ciudat. "De ce gemi aşa?" întrebară ei, dar ea nu le dădu nici un răspuns. Atunci ei aprinseră un foc şi se uitară amândoi la mâna aceea tăiată de săgeată; când colo, semăna cu mâna mamei lor. Uimiţi la culme, o priviră mai cu atenţie şi, nu încăpea nici o îndoială, era chiar mâna ei. Apoi, deschiseră uşa de la camera unde stătea mama lor, aceasta se ridică în picioare şi, spunând: "Ah, nenorociţilor...", vru să se năpustească asupra lor. "E mâna dumitale?" spuseră ei şi, aruncând lucrul acela înăun-tru, închiseră uşa în urma lor şi plecară.

La puţină vreme după aceea, mama lor muri. Copiii se apropiară de ea şi o priviră, şi iată că una din mâinile mamei, tăiată de săgeată deasupra în-cheieturii, lipsea. Astfel aflară ei că în toată tărăşenia era vorba de mâna ma-mei lor. Se întâmplase că mama, foarte ramolită din pricina vârstei, se prefă-cuse în diavol şi, vrând să-şi mănânce copiii, se dusese după ei pe munte.

Nu încape nici o îndoială că se întâmplă uneori ca părinţii foarte bă-trâni, prefăcându-se în diavoli, să încerce astfel să-şi mănânce până şi copiii. Iar pe mama asta copiii o îngropară cum scrie la carte. Dacă stai să te gân-deşti, a fost o întâmplare cu totul înfricoşătoare. Şi aşa cum am auzit-o aşa v-am spus-o.

VI
Cum o vulpe de pe râul Koya se prefăcea în fată şi se suia pe crupa cailor

A fost odată ca niciodată. La răsărit de Ninnaji[12] e un râu, şi râul ăsta se numeşte Koya. Pe malul râului ăsta, la asfinţitul soarelui, stătea o fată tâ-nără şi frumoasă la chip. Trecu atunci pe acolo, mergând înspre Capitală, un om călare. Fata îi spuse: "Aş vrea să merg în Capitală călare pe calul tău". "Urcă" îi spuse călăreţul, şi-o sui pe cal. Merse ea astfel cale de vreo pa-tru-cinci *cho*[13], apoi dintr-o dată sări de pe cal şi o rupse la fugă. Şi cum bărbatul acela o pornise după ea, numai ce se prefăcu într-o vulpe şi stri-gând *ko! ko!,* o luă la goană de-i sfârâiau călcâiele.

Umbla zvonul că făcuse aşa nu numai o dată, când, la cazarma

---

[12] O mare mănăstire budistă la vest de Kyoto

[13] Măsură de lungime puţin mai mare de o sută de metri

sergen-ţilor Cascadei[14], mai mulţi sergenţi stăteau într-o zi de vorbă despre fel de fel de lucruri şi ajunseră şi la povestea cu fata care se urca pe crupa cailor. Şi atunci un sergent tânăr cu inima curajoasă şi înţelept la minte spuse: "Ei bi-ne, eu aş pune mâna negreşit pe fata asta! Dacă nimeni n-a fost îndeajuns de iute, cred şi eu c-a scăpat." Câţiva sergenţi mai cu chef, la auzul acestor cuvinte, se apucară să spună: "Ba n-ai să poţi s-o prinzi". Atunci cel care spusese că are s-o prindă vorbi astfel: "Dacă aşa stă treaba, chiar mâine noapte o s-o prind negreşit şi o să v-o aduc". Când spuse el asta, ceilalţi ser-genţi nu se lăsară mai prejos, şi-o ţinură pe-a lor, spunând: "Ba n-ai să poţi s-o prinzi". Atunci, în noaptea următoare, singur şi fără nici un însoţitor, că-lare pe-un cal foarte bun, sergentul o poini spre râul Koya; dar, pe când tre-cea râul, nu se arătă nici o fată.

Când o luă însă înapoi, mergând spre Capitală, dădu cu ochii de fată. Văzându-l că trece, ea îi spuse zâmbitoare: "N-ai vrea să mă sui şi pe mine pe crupa calului?" Şi vorba ei plăcută era plină de vino-ncoace. "Urcă-te re-pede! Încotro mergi? întrebă sergentul. – Merg în Capitală şi, fiindcă s-a fă-cut noapte, aş vrea să merg călare pe calul tău." Pe când spunea ea asta, el o sui pe cal. În timp ce călăreau împreună, sergentul scoase un pripon – pe care îl pregătise dinainte – şi o legă pe fată de şaua calului. "Pentru ce faci asta? întrebă ea. – Pentru ca nu cumva să adorm, o dată cu venirea serii, cu tine în braţe, şi să fugi!" Şi uite-aşa, în timp ce-o ducea, căzu noaptea.

Pe când treceau pe drumul Ichijo, înspre soare-răsare, după ce trecură de răscrucea Nishi no Omiya, le ieşi în cale un alai de oameni care veneau dinspre răsărit, cu multe torţe aprinse, trăgându-şi căruţele unul după altul. Pe când le făceau loc, strigând în gura mare, sergentul îşi închipui că trebuie să fie vorba de-un om de seamă şi, luând-o îndărăt, o porni spre Nijo, din nou spre răsărit, şi, luând-o în sus prin Higashi no Omiya, merse până la poarta Tsuchi-mikado[15] Lăsase vorbă să fie aşteptat la numita poartă, aşa că întrebă: "E careva din însoţitorii mei pe-aici? – Aici suntem cu toţii, la po-runca domniei-tale", îi răspunse careva, şi se iviră vreo zece oameni.

Atunci, dezlegând priponul cu care o legase pe fată, o dădu jos de pe cal şi, apucând-o de braţele ei de femeie uşuratică, trecu poarta, porunci să se aprindă nişte torţe în faţă şi o conduse până la cazarmă. Acolo îl aşteptau toţi sergenţii adunaţi la un loc. Auzind zgomot de voci, ei întrebară care mai de care: "Ei, ce-ai făcut? – Uite-o, am prins-o", răspunse el.

Fata gemea: "Dă-mi drumul acum. Doar vezi că sunt oameni pe-aici!" Zadarnic însă se zbătea ea cuprinsă de disperare, el nu-i dădea drumul şi pace. Atunci, ieşiră toţi sergenţii şi-i înconjurară, înteţind lumina torţelor. "Dă-i drumul acum că eşti printre noi", spuseră ei, dar sergentul răspunse:

---

[14] Se numeau astfel pentru că îşi aveau cazarma lângă o cădere mică de apă care slujea la alimentarea cu apă a canalelor grădinii imperiale. Se îndeletniceau atât cu paza cât şi cu treburi gospodăreşti mărunte.

[15] În loc să meargă drept pe drumul Ichijo, care o lua de-a lungul părţii de nord a Palatului imperial, el ocoli pe la sud, făcând un ocol în formă de U şi ajungând în cele din urmă tot la poarta aceea, situată pe partea dinspre răsărit a clădirii.

"Şi dacă-mi scapă! Nu pot să-i dau drumul." Atunci ei îşi potriviră cu toţii câte-o săgeată în arc: "Dă-i drumul odată, să vezi ce-o să mai petrecem. O să-i zdrelim şalele femeii ăsteia uşuratice dintr-o săgeată. Aşa legată, dacă ar trage careva, ar putea să greşească ţinta." La auzul acestor cuvinte, vreo ze-ce dintre ei îşi potriviră săgeata în arc şi o îndreptară spre ea. Atunci sergen-tul zise: "Dacă aşa stă treaba...", şi-i dădu drumul. Într-o clipită, fata se pre-făcu în vulpe şi, strigând *ko! ko!,* o luă la fugă. Iar sergenţii care se găseau a-colo se făcură cu toţii nevăzuţi, ca prin farmec. Luminile se stinseră şi ele şi pretutindeni se făcu întuneric.

Sergentul pipăia locul în jur, îşi chema însoţitorii, dar nu mai era ni-meni. Aruncându-şi privirile de jur împrejur, văzu că era în mijlocul unei stepe şi nici măcar nu ştia în ce loc. Dârdâind de frică şi cu inima cât un pu-rice, spaima lui întrecea orice margini. I se păru că nu mai e viu, dar încercă să se stăpânească şi privi cu atenţie în jurul lui. Atunci, văzând înălţimea munţilor şi aşezarea locului, îşi dădu seama că se afla în mijlocul stepei Toribe[16]*.* Şi el care-şi închipuia că a coborât de pe cal la poarta Tsuchi-mikado! Iar cu calul ce se întâmplase oare? "Ei bine, credeam că am dat ocol prin Ni-shi no Omiya, şi iată-mă ajuns în ţinutul ăsta! Alaiul care mi-a ieşit în drum cu torţele aprinse pe drumul Ichijo nu era decât o născocire a vulpii!" îşi spuse el, dar cum nu putea rămâne mult timp în starea aceea, pe jos, încet-încet, o luă înapoi. Cam pe la miezul nopţii ajunse acasă.

A doua zi, cu minţile tulburate, aproape mort, rămase în pat. Ceilalţi sergenţi, văzând că în noaptea dinainte nu se arătase, deşi ei îl aşteptaseră, râdeau de el spunând care mai de care: "Ce i s-o fi întâmplat viteazului nos-tru care se grozăvea că o să prindă vulpea de pe râul Koya?" şi trimiseră pe cineva să-l cheme. Şi atunci, a treia zi, când el apăru în sfârşit la cazarmă, arătând ca un om care fusese grav bolnav, îi spuseră: "Ce s-a făcut cu vul-pea de ieri noapte?" Iar sergentul nostru răspunse: "În noaptea aceea m-am simţit foarte rău şi nu m-am putut duce. Aşa că o să mă duc şi-o să încerc chiar în noaptea asta. – De data asta, vezi să prinzi două!" îşi bătură joc de el, dar el ieşi fără să se mai lungească la vorbă. În sinea lui gândea cam aşa: "Fiindcă mai întâi a fost la cheremul meu, vulpea fără îndoială că n-o să se arate. Dacă se arată în tot timpul nopţii – fie măcar şi pentru o clipă – n-o să-i mai dau drumul, ca să nu mai fugă. Dacă nu se arată, câtva timp de a-cum încolo n-o să mai dau pe la cazarmă şi o să stau închis în casă." Şi ui-te-aşa, în noaptea aceea, întovărăşit de câţiva însoţitori puternici, se duse la râul Koyo. Deşi se gândea că se bagă singur în primejdie fără nici un folos, trebui să facă astfel ca să-şi ţină cuvântul dat.

Când trecu râul Koya, fata nu se arătă. Dar, când să se întoarcă, dădu cu ochii de-o fată care stătea pe malul râului, numai că arăta altfel la chip decât fata dinainte. Ca şi prima dată, ea spuse: "Aş vrea să mă sui pe crupa calului tău". Şi atunci el o sui. Ca şi prima dată, o legă zdravăn cu un pripon şi, pe când o luau pe drumul Ichijo înspre Capitală, căzu noaptea. Atunci el le porunci însoţitorilor să poarte unii torţele, iar ceilalţi să meargă pe lângă cal. Ei înaintară astfel, fără să fie tulburaţi de ceva, vorbind cu

---

[16] Un ţinut uşor vălurit, care slujea de cimitir şi loc de ardere a morţilor, dincolo de râul Kamo, la răsărit de cetate.

glas tare, şi nu întâlniră nici ţipenie de om.

La poarta Tsuchi-mikado, se dădu jos de pe cal şi, luând-o pe fată de părul ei de femeie uşuratică, o duse până la cazarmă. Fata se zbătea, plân-gând în hohote, dar ei nu se lăsară şi ajunseră astfel până la cazarmă. Cei-lalţi sergenţi tot întrebau: "Ce e? Ce s-a întâmplat?", iar sergentul răspunse: "Iat-o!" şi cum, de data asta, o ţinea în spatele lui legată zdravăn, ea mai ră-mase câtva timp cu înfăţişarea de făptură omenească; apoi, fiindcă o schingiuiau tare, până la urmă se prefăcu în vulpe şi aşa rămase. Atunci ei o ar-seră pe vulpea asta la flacăra torţelor fir cu fir, până ce nu-i mai rămase nici unul; apoi traseră cu săgeţi în ea de câteva ori şi, spunând: "Canalie ce eşti, de acum încolo să nu te mai încumeţi să joci asemenea renghiuri la oa-meni!", îi dădură drumul fără s-o omoare. Şi ea, deşi de-abia mai putea mer-ge, o luă la fugă şi dusă a fost. Atunci sergentul povesti cu amănuntul cum fusese păcălit prima oară şi cum mersese până în stepa Toribe.

După aceea, peste vreo zece zile şi ceva, sergentul se gândi: »Mă duc să mai încerc o dată" şi, urcându-se pe cal, se duse la râul Koya, unde dădu peste fata dinainte, care, arătând jalnic, de parcă ar fi fost bolnavă, stătea pe malul râului. Sergentul, ca şi mai înainte, spuse: "Urcă pe cal, fata mea!" Dar fata răspunse: "M-aş urca cu dragă inimă, dar greu mai e să suporţi ar-surile..." Spuse asta şi se făcu nevăzută.

Vulpea asta a îndurat o păţanie foarte amară fiindcă a vrut să-şi bată joc de oameni. Povestea trebuie să se fi întâmplat de curând. Şi oamenii o povestesc fiindcă e plină de ciudăţenie.

Dacă stai să te gândeşti, se întâmplă încă din vremurile de demult ca o vulpe să capete înfăţişare de om. Dar vulpea asta, printr-o înşelătorie bătă-toare la ochi, şi-a dus victima până în stepa Toribe. Dacă aşa stau lucrurile, de ce a doua oară n-a mai fost nici o întâlnire cu căruţele, ca să-l abată pe om din drum? Fără îndoială că vulpea se poartă după apele în care se scaldă omul, s-au gândit oamenii. Aşa cum am auzit-o aşa v-am spus-o.

VII
Cum un om din Garda Intimă a murit după ce a cântat un cântec pe muntele din ţinutul Hitachi

A fost odată ca niciodată. Pe vremea lui *** trăia un om din Garda Intimă[17] pe nume ***. El ştia să cânte minunat toate cântecele, şi asta nu e de mirare dacă era dintre gărzile însărcinate cu Desfătarea muzicală a zeilor şi alte dansuri.

Într-o zi când fusese trimis să recruteze luptători şi coborâse în ţinutu-rile dinspre soare-răsare, el o luă pe muntele care trebuie trecut ca să ajungi din provincia Michinoku în provincia Hitachi, un munte foarte adânc care se numeşte Bariera lui Takeyama. În timp ce trecea el pe munte, îl prinse som-nul călare şi simţi că-l apucă o toropeală adâncă. Se trezi brusc şi-şi spuse: "Ia te uită, asta e deci provincia Hitachi! Ce departe am ajuns!" şi, plin de ve-selie, cântă un cântec numit Cântecul lui Hitachi, şi-l mai luă

[17] Garda însărcinată să vegheze chiar asupra persoanei împăratului

de la capăt de vreo două-trei ori, când din fundul muntelui acela foarte adânc se auzi un glas înfricoşător care spuse: "Vai, ce frumos!" şi *clac!* bătu din palme. Atunci el îşi opri calul şi-i întrebă pe însoţitori: "Cine a spus asta?", dar ei răspun-seră: "N-am auzit pe nimeni spunând ceva". Atunci simţi că i se face părul măciucă în cap şi, cuprins de fel de fel de gânduri care mai de care mai în-fricoşătoare, ieşi din ţinutul acela.

Aşadar omul nostru nu se simţea în apele lui, de parcă o boală ar fi pus stăpânire pe el; şi, spre uimirea însoţitorilor, în timpul popasului din noap-tea aceea, muri în timpul somnului.

Deci, în creierul munţilor, nu trebuie să cânţi cântece de acest fel. Zeul munţilor, cum prinde gust să le asculte, te şi ia pe lângă el. Dacă stai să te gândeşti, se prea poate ca zeul acelui ţinut să fi ascultat cu plăcere acel cân-tec al lui Hitachi, care era un cântec din ţinutul acela, şi de aceea a pus mâ-na pe cântăreţ: se prea poate. Deci, şi în cazul acestui om, zeul muntelui l-a luat pe lângă el din cauza emoţiei care l-a cuprins. Ceea ce e cu totul ab-surd.

Însoţitorii fură cuprinşi de groază şi începură să se vaite, dar, cum nu mai aveau ce face, păzindu-se cu străşnicie, o luară din nou în sus spre Ca-pitală, unde povestea lor trecu din gură în gură. Aşa cum am auzit-o aşa v-am spus-o.

Sfârşit